

Til Miljø- og Fødevarerministeren
Slotsholmsgade 12
1216 København K
Sendes til: mfvm@mfvm.dk

Anmodning om afgørelse af uenighed mellem vandløbsmyndighederne til nyt regulativ for Gudenåen

Randers-, Favrskov-, Viborg- og Silkeborg kommuner har i en længere periode arbejdet med et nyt regulativudkast til Gudenåen på strækningen fra Silkeborg til Randers.

Dato: 25-02-2019

Sagsnr.: 17/43018
Sagsbehandler: vpflr

Direkte tlf.: 87 87 55 59
Direkte e-mail: flr@viborg.dk

Der blev i 2015 nedsat en politisk styregruppe med repræsentanter fra alle kommuner til at koordinere revisionen af et fællesregulativ for Gudenåen fra Silkeborg til Randers. Styregruppen besluttede i 2017, med et nyt regulativ at søge at intensivere grødeskæringen for at imødegå den vandstandsstigning i Gudenåen som var indtrådt i åen på grund af øget grødevækst. Styregruppens anbefaling blev bakket op af politiske beslutninger i alle kommunerne.

I sommer/efteråret 2018 blev et regulativudkast med forslag til ændret vedligeholdelse, samt en redegørelse for hvilken sagsbehandling efter anden lovgivning en ændret vedligeholdelse vil medføre, fremlagt til politisk behandling i styregruppen. Herefter har antallet af grødeskæringer i det nye regulativforslag været behandlet i kommunerne med baggrund i de lovgivningsmæssige rammer ved en øget grødeskæring. Ved den politiske behandling i de fire kommuner er der truffet beslutning om antallet af årlige grødeskæringer.

- Silkeborg Kommune har den 8. august 2018 besluttet, at der indenfor habitatområdet arbejdes videre med en revision af regulativ for Gudenåen Silkeborg – Randers indenfor principperne i det gældende regulativ. Den 7. november 2018 blev det besluttet, at der arbejdes videre med 1 skæring i 7 meter, og mulighed for ekstraordinær skæring udenfor habitatområdet. [Link til beslutning.](#)
- Favrskov Kommunen har den 8. november 2018 besluttet, at Byrådets beslutning af 24. januar 2017 omgøres således, at den hidtidige skærebredde og praksis med én årlig ordinær grødeskæring fastholdes. [Link til beslutning.](#)
- Viborg Kommune har den 1. november 2018 besluttet, at forvaltningen arbejder videre med gennemførelse af et regulativ med 2 ordinære grødeskæringer i Gudenåen, og at sagsbehandlingen derfor fortsættes med henblik på, at der, efter indhentning af udtalelse fra Miljøstyrelsen,

kan meddeles en dispensation fra Naturbeskyttelseslovens § 3. [Link til beslutning.](#)

- Randers Kommune har den 12. november 2018 besluttet, at forvaltningen skal arbejde videre med 1 ordinær grødeskæring. [Link til beslutning.](#)

Der blev herefter afholdt et styregruppemøde den 16. januar 2019 med henblik på forhandling om en fælles løsning. Der kunne på mødet ikke opnås enighed om antallet af årlige grødeskæringer, hvorfor uenigheden herefter er forelagt til politisk behandling i de enkelte kommuner med henblik på fremsendelse til ministeren.

Udvalget har den **DATO** besluttet, at der rettes henvendelse til Miljø- og Fødevareministeren med henblik på at der træffes en afgørelse.

På den baggrund anmodes Miljø- og Fødevareministeren om at træffe afgørelse om antallet af grødeskæringer der skal indarbejdes til fremlæggelse i et regulativforslag, jævnfør vandløbslovens § 7 stk. 2.

Baggrund

Vedligeholdelsesbestemmelserne for Gudenåen er fastsat i gældende regulativ fra 2000, som er fælles for Silkeborg-, Viborg-, Favrskov- og Randers kommuner. Det er fastsat i regulativet, at grøden skæres en gang årligt i 7 meters bredde på strækningen Silkeborg til Tange Sø og i 10 meters bredde fra Tange Sø til Randers. Derudover kan der efter en konkret vurdering udføres supplerende vedligeholdelse. Gennem Tange sø skæres en 20 m bred strømrønde.

I 2009 blev det observeret, at sommervandstanden i Gudenåen var stigende på grund af øget grødevækst. I 2015 ønskede styregruppen, bestående af repræsentanter fra de 4 kommuners politiske fagudvalg, at få belyst konsekvenser ved ændrede grødeskæringsstrategier og undersøge muligheder for at afbøde høje vandstande.

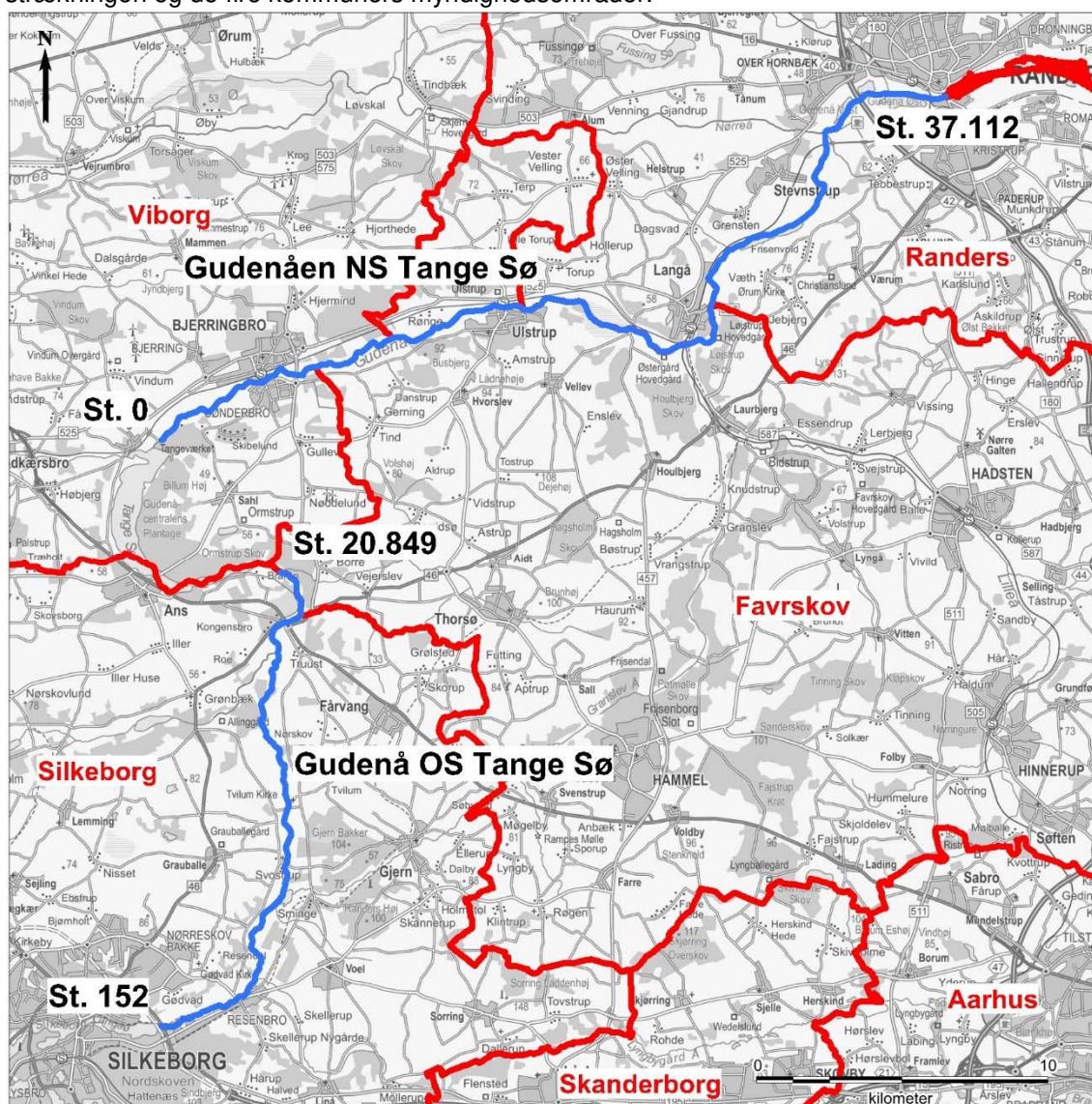
Styregruppen tilkendegav, at grødeskæringen skulle intensiveres, og havde formuleret som et mål, at grødeskæringen skulle genskabe vandstandsforholdene fra før vandstanden begyndte at stige.

På baggrund af styregruppens tilkendegivelse er der således udarbejdet et regulativudkast, hvor der er foretaget et omfattende udredningsarbejde af de økonomiske-, afvandingsmæssige- og naturmæssige konsekvenser (se bilag 1). De afvandingsmæssige konsekvenser ved to ordinære grødeskæringer er belyst på hele strækningen. Det er også belyst, hvilken betydning regulativudkastet har i forhold til miljømålsloven samt habitat- og naturbeskyttelseslovens bestemmelser.

Resultaterne af udredningsarbejdet er politisk behandlet i alle fire kommuner i august-december 2018 med henblik på en afklaring af, om forvaltningerne skal arbejde videre med to grødeskæringer. Tre kommuner har besluttet, at arbejde videre med en årlig grødeskæring og én kommune har besluttet, at arbejde videre

med to årlige grødeskæringer. Kommunerne har ikke kunnet forhandle sig frem til enighed om antallet af årlige grødeskæringer på alle delstrækninger.

Strækningen som omfattes af regulativudkastet er ca. 58 km lang og delt med en strækning opstrøms Tange Sø og nedstrøms Tange Sø. Vedligeholdelsen i Tange Sø er angivet med en strømrøndevidde. Oversigtskortet viser herunder strækningen og de fire kommuners myndighedsområder.

Det vurderes, at det rent teknisk er muligt at udforme et regulativ hvor der skæres en gang på strækningen fra Silkeborg til Tange Sø uagtet, at der skæres flere gange nedstrøms.

For strækningen nedstrøms Tange Sø vil det imidlertid ud fra en rent afstrømningsmæssig vurdering være u hensigtsmæssigt, at den opstrøms strækning skæres to gange og strækningen nedstrøms en gang,

Såfremt der er behov for yderligere materiale fremsendes det gerne.

Med venlig hilsen

Jørgen Jørgensen
Chef for Natur og Vand

Bilag:

1. Liste over udarbejdede notater og rapporter til brug for arbejdet med regulativ for Gudenå
2. Foreløbigt regulativudkast med bilag

Bilag 1 – Udarbejdede notater og rapporter til brug for arbejdet med regulativ for Gudenå

Flere af nedenstående bilag kan findes på Gudenåkomiteens hjemmeside:

<https://www.gudenaakomiteen.dk/viden-om-gudenaen/publikationer/>

Såfremt der er behov for at få udleveret en eller flere rapporter kan disse rekvireres ved henvendelse til Silkeborg -, Viborg -, Favrskov- eller Randers Kommuner.

Opmåling af Gudenå fra Silkeborg til Randers 2009-2010 og 2015 – Kan leveres på vex-fil.

2002

- Gudenåkomitéen, Vegetationen i Gudenå 2001. Rapport udarbejdet af Bio/Consult for Gudenåkomitéen.

2008

- Viborg, Silkeborg, Favrskov og Randers kommuner - Vurderinger af vandstanden i Gudenåen - sommer 2008. Rapport udarbejdet af Orbicon september 2008.

2009

- Silkeborg Kommune, Grødevækst og profiludviklingen i Gudenåen på strækningen mellem Hinge - Alling Å og Tange Sø.
- Skov- og Naturstyrelsen Himmerland. Vurdering af maksimal vandstand i Gudenå ved Haslund Værum Enge. Rapport udarbejdet af Orbicon 1. juli 2009.

2010

- Silkeborg Kommune, Notat 1, januar 2010. Indledende analyse og vurdering af grøde og vandføringsevne i Gudenåen på strækningen fra Silkeborg til Tange Sø. Notat udarbejdet af Orbicon.
- Silkeborg Kommune, Notat 2, februar 2010. Analyse af virkningen af grødeskæring på vandføringsevnen i Gudenåen, Silkeborg til Tange Sø. Notat udarbejdet af Orbicon.
- Silkeborg Kommune, Notat 3, marts 2010. Vurdering af grødeskæring vs. alternative foranstaltninger til håndtering af forhøjet vandstand i Gudenåen på strækningen fra Silkeborg til Tange Sø. Notat udarbejdet af Orbicon.
- Silkeborg Kommune, Notat 4, maj 2010. Kontrol af vandføringsevnen i Gudenåen på strækningen fra Silkeborg til Tange Sø, 22. april 2010. Notat udarbejdet af Orbicon.
- Silkeborg Kommune, Notat 5, juli 2010. Besigtigelse af Gudenåen, Kongensbro til Tange Sø 2. juli 2010. Notat udarbejdet af Orbicon.
- Silkeborg Kommune, Notat 6, juni 2010. Besigtigelse af grødeudviklingen og mulige profilændringer i Gudenåen på strækningen fra Silkeborg til Tange Sø, 2. juni 2010. Notat udarbejdet af Orbicon.
- Silkeborg Kommune, Notat 7, juni 2010. Tilføjelse til Notat 1 af marts 2010. Udarbejdet af Orbicon.
- Silkeborg Kommune, Notat 8 2010. Bemærkninger til skrivelser fra Vandløbs-lauget for Gudenå til Silkeborg Kommune. Notat udarbejdet af Orbicon.

- Silkeborg Kommune, Notat 9, 2010. Granskning og kommentering af gældende regulativ for Gudenå. Notat udarbejdet af Orbicon.
- Viborg og Favrskov Kommune. Opmåling af Gudenåen i Viborg og Favrskov Kommune samt vurderinger af vandstandsforhold i vandløbet. Notat udarbejdet af Orbicon, juli 2010.
- Randers og Favrskov Kommune. Opmåling af Gudenåen i Randers og Favrskov Kommune. Notat udarbejdet af Orbicon juli 2010.
- Viborg Kommune. Vurdering af maksimal vandstand i Gudenåen ved Bjerringbro. Notat udarbejdet af Orbicon, april 2010.

2011

- Silkeborg Kommune, Notat 1, 2011. Kontrol af vandføringsevnen i Gudenåen på strækningen mellem Silkeborg og Tange Sø 14. april 2011. Notat udarbejdet af Orbicon.
- Silkeborg Kommune, notat 2, 2011 med bilag. Resultater af opmåling af Gudenåen i 2011 på strækningen mellem Silkeborg og Tange Sø. Analyse af udviklingen af fysisk tilstand og vandføringsevne ved sammenligning med opmålinger fra 1922 og 1997. Notat udarbejdet af Orbicon.
- Silkeborg Kommune, Notat 3, 2011. Screening af Gudenåen på strækningen mellem Silkeborg og Tange Sø for grødemængde og grødeskæringsbehov. Notat udarbejdet af Orbicon.
- Silkeborg Kommune, Notat 4, 2011. Screening af sedimentet i Tange Sø nedstrøms indløbet af Gudenåen for indhold af tungmetaller og miljøfremmede stoffer. Notat udarbejdet af Orbicon.
- Silkeborg Kommune, Notat 5, 2011. Kontrol af strømrønde bredden efter grødeskæring i Gudenåen på strækningen mellem Silkeborg og Tange Sø. Notat udarbejdet af Orbicon.
- Silkeborg Kommune, Notat 6, 2011. Vurdering af vandføringsevnen i Gudenåen på strækningen mellem Silkeborg og Tange Sø i relation til Niras' korrigerede kravkoter og forslag til tilsynsstrategi. Notat udarbejdet af Orbicon.
- Viborg Kommune. Gudenåens forløb ved Tange Sø – Ekspertpanelets besvarelse af de tekniske spørgsmål, der er rejst i forbindelse med borgerinddragelsesprocessen, blandt andet ved borgermøde d. 23. august 2011 i Bjerringbro. Notat udarbejdet af Orbicon.
- Randers Kommune. Kortlægning af vegetationen og vurdering af grødetilstanden i Gudenåen på strækningen mellem Nørreå og Randers Bro. Udarbejdet af Orbicon, september 2011.

2012

- Silkeborg Kommune, Notat nr.2012-1. Screening af mulighederne for at etablere et dobbeltløb i Gudenåen opstrøms Resenbro og vurdering af effekterne heraf på vandføringsevnen. Notat udarbejdet af Orbicon.
- Silkeborg Kommune, Notat nr. 2012-2. Kontrol af vandføringsevnen i Gudenåen på strækningen mellem Silkeborg og Tange Sø, 26. marts 2012. Notat udarbejdet af Orbicon.

2013

- Silkeborg Kommune, Notat nr. 2013-1. Vandstanden i Gudenåen og oversvømmelse af Trækstien på strækningen fra Ringvejsbroen til nedstrøms Resenbro. Notat udarbejdet af Orbicon.
- Silkeborg Kommune, Notat nr. 2013-2. Kontrol af vandføringsevnen i Gudenåen på strækningen mellem Silkeborg og Tange Sø, 9. april 2013. Notat udarbejdet af Orbicon.
- Viborg Kommune. Udredning af vandstandsforholdene i Gudenåen ved Bjerringbro. Rapport udarbejdet af Orbicon januar 2013.
- Silkeborg Kommune, Notat nr. 2013-3. Kontrol for aflejringer og grødevækst i Silkeborg Langsø. April-maj 2013. Notat udarbejdet af Orbicon maj 2013.
- Silkeborg Kommune, Notat nr. 2013-4. Kontrol af grødetilstanden og vurdering af behovet for grødeskæring i Gudenåen på strækningen fra Silkeborg til Tange Sø juni 2013. Notat udarbejdet af Orbicon.
- Silkeborg Kommune, Notat nr. 2012-5. Kontrol af gennemført grødeskæring i Gudenåen på strækningen fra Silkeborg til Tange Sø juni-juli 2013. Notat udarbejdet af Orbicon.
- Silkeborg Kommune, Notat nr. 2013-6. Overvågning af vandstand og vandføring før, under og efter grødeskæring i Gudenåen på strækningen fra Silkeborg til Tange Sø juni-september 2013. Notat udarbejdet af Orbicon.
- Randers Kommune. Notat. Påvirkning på vandstanden i Randers By ved tilbageholdelse af vand fra Gudenåen ved Haslund Ø. Notat udarbejdet af Orbicon 2013.

2014

- Silkeborg Kommune, Notat nr. 2014-1. Kontrol af vandføringsevnen i Gudenåen på strækningen fra Silkeborg til Tange Sø 2014. Notat udarbejdet af Orbicon.
- Silkeborg Kommune, Notat nr. 2014-2. Kontrol af gennemført grødeskæring i Gudenåen på strækningen fra Silkeborg til Tange Sø juni-juli 2014. Notat udarbejdet af Orbicon.

2015

- Silkeborg Kommune, Notat nr. 2015-1. Kontrol af vandføringsevnen i Gudenåen på strækningen fra Silkeborg til Tange Sø 2015. Notat udarbejdet af Orbicon.
- Silkeborg, Favrskov, Viborg og Randers Kommune. Teknisk rapport - Påvirkningsområder omkring Gudenåen. Analyse af de vandstands- og arealmæssige konsekvenser af den øgede grødemængde siden 2006-2007 og nuværende henholdsvis ændret grødeskæringspraksis som følge heraf. Rapport udarbejdet af Orbicon 2015.
- Silkeborg, Favrskov, Viborg og Randers Kommune. Ikke-teknisk Resumé - Påvirkningsområder omkring Gudenåen. Analyse af de vandstands- og arealmæssige konsekvenser af den øgede grødemængde siden 2006-2007 og nuværende henholdsvis ændret grødeskæringspraksis som følge heraf. Udarbejdet af Orbicon 2015.
- Silkeborg Kommune, Notat nr. 2015-2.

- Målretning af grødeskæringen i Gudenåen på strækningen fra Silkeborg til Tange Sø 2015. Muligheder og begrænsninger. Notat udarbejdet af Orbicon.
- Randers Kommune, Opmåling af den nedre del af Gudenåen 2015. Opmåling udført af Orbicon.

2016

- Silkeborg, Viborg, Favrskov og Randers kommuner, Notat 2016-2. 1. Analyse af udviklingen i sommervandstanden i Gudenåen i perioden 2000-2015. 2. Analyse af mulighederne for at genskabe vandstandsniveauet fra før den ændrede grødetilstand i 2007 gennem grødeskæring. Notat udarbejdet af Orbicon.
- Silkeborg, Viborg, Favrskov og Randers Kommuner, Notat nr. 2016-2. 1. Analyse af udviklingen i sommervandstanden i Gudenåen i perioden 2000-2015. 2. Analyse af mulighederne for at genskabe vandstandsniveauet fra før den ændrede grødetilstand i 2007 gennem grødeskæring. Ikke teknisk resumé. Notat udarbejdet af Orbicon.
- Silkeborg, Viborg, Favrskov og Randers Kommuner, Notat nr. 2016-2a. 1. Analyse af udviklingen i sommervandstanden i Gudenåen i perioden 2000-2015. 2. Analyse af mulighederne for at genskabe vandstandsniveauet fra før den ændrede grødetilstand i 2007 gennem grødeskæring. Ikke teknisk resumé. Notat udarbejdet af Orbicon.
- Silkeborg, Viborg, Favrskov og Randers Kommune, Notat nr. 2016-3. Sammenstilling af analyser af udvalgte grødeskæringsscenarier som oplæg til beslutning om fremtidig grødeskæringspraksis i Gudenåen fra Silkeborg til Randers. Notat udarbejdet af Orbicon.
- Silkeborg Kommune, Notat nr. 2016-1. Analyse af effekten af grødeskæring i september 2015 på strækningen fra Kongensbro til Tange Sø. Notat udarbejdet af Orbicon.
- Silkeborg Kommune, Notat nr. 2016-3. Kontrol af vandføringsevnen i Gudenåen på strækningen fra Silkeborg til Tange Sø 2016. Notat udarbejdet af Orbicon.
- Silkeborg Kommune, Notat nr. 2016-4. Kontrol af grødeskæringen i juni-juli 2016 i Gudenåen på strækningen fra Silkeborg til Tange Sø. Notat udarbejdet af Orbicon.
- Silkeborg Kommune, Notat nr. 5, 2016. Kontrolopmåling af strækninger i Gudenåen med formodet forekomst af sandaflejringer. Betydning for vandføringsevnen. Notat udarbejdet af Orbicon.
- Viborg Kommune 2016. Analyse af betydningen af vandstandssænkninger nedstrøms Langå for vandstanden ved Ulstrup. Notat udarbejdet af Orbicon.
- Viborg Kommune 2016. Analyse af vandstandsudviklingen i Gudenåen ved Bjerringbro i perioden fra 1950'erne til i dag. Notat udarbejdet af Orbicon.
- Viborg Kommune, Notat nr. 2016-1. Kontrol af vandføringsevnen i Gudenåen på strækningen fra Tange Sø til Randers 2016. Notat udarbejdet af Orbicon.

2017

- Randers Kommune. Effektvurdering af grødeøer i Gudenåen. Udarbejdet af Orbicon 2017.
- Viborg Kommune, Notat nr. 2017-1. Kontrol af vandføringsevnen i Gudenåen på strækningen fra Tange Sø til Randers 2017. Notat udarbejdet af Orbicon.
- Silkeborg Kommune, Notat nr. 2017-1. Kontrol af vandføringsevnen i Gudenåen på strækningen fra Silkeborg til Tange Sø 2017. Notat udarbejdet af Orbicon.
- Silkeborg Kommune, Notat nr. 2017-2. Kontrol af grødeskæringen juni 2017 i Gudenåen på strækningen fra Silkeborg til Tange Sø. Notat udarbejdet af Orbicon.
- Silkeborg Kommune, Notat nr. 2017-3. Opmåling af sandbanken i opstrøms ende af Tange Sø 2016 og 2017. Notat udarbejdet af Orbicon.
- Silkeborg Kommune. Vegetationen i Gudenåen på strækningen fra Silkeborg til Tange Sø 2017. Rapport udarbejdet af Orbicon.

Foruden det materiale, der foreligger som resultat af kommunernes tilsyn og arbejde med åen, foreligger der også et meget omfattende materiale i den klagesag mod Silkeborg Kommune, som Lodsejerlaget GST i 2009 indbragte for Natur- og Miljøklagenævnet, og som klagenævnet afgjorde i 2012.